

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი

საქართველოში მიწაზე უფლებების
მოპოვებისა და კომპენსაციის
სახელმძღვანელო

ძალაშია 2016 წლის 1 ივლისიდან

წინამდებარე დოკუმენტი – „საქართველოში მიწაზე უფლებების მოპოვებისა და კომპენსაციის სახელმძღვანელო“ – მომზადდა 2016 წლის ივნისში საქართველოში სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტის (ქვემოთ – „პროექტი“ ან “SCPX”) მიზნებისათვის. ეს არის 2014 წლის 1 აპრილს გამოცემული განახლებული „სახელმძღვანელოს“ კორექტირებული ვერსია, რომელიც ამოქმედდება 2016 წლის პირველი ივლისიდან. დოკუმენტი მოამზადა „სამხრეთ კავკასიის მილსადენის კომპანია“ (ქვემოთ – „კომპანია“ ან SCP Co.), რომელიც დაეყრდნო მიწის შესყიდვის სფეროში სპეციალიზებული დამოუკიდებელი საერთაშორისო და ქართული საკონსულტაციო კომპანიების ინფორმაციას. იქიდან გამომდინარე, რომ პროექტისთვის მიწის შესყიდვის პროცესი უკვე დასრულებულია, განახლებული ვერსია ფოკუსირებულია ნარჩენ მიწასთან და მოსავლის კომპენსაციასთან დაკავშირებული პრინციპებისა და პროცედურების, ასევე მიწის უკან დაბრუნებისა და საჩივრების განხილვის მექანიზმებზე. იმ შემთხვევაში, თუ დადგება მიწის შესყიდვის აუცილებლობა, გაუთვალისწინებელი მიზეზებიდან გამომდინარე, მოხდება ყოველი ინდივიდუალური შესყიდვის ღირებულების განსაზღვრა მესამე მხარის მიერ.

ამ დოკუმენტის გაცნობა შესაძლებელია აგრეთვე ვებგვერდზე www.bpgeorgia.ge, “ანგარიშები და პუბლიკაციები.”

„სახელმძღვანელოსთან“ დაკავშირებული კითხვებით შეგიძლიათ მიმართოთ კომპანიას შემდეგ მისამართზე:

SCP Co

BP საქართველოს ოფისი

თბილისი, 0160

სულხან ცინცაძის ქ. №24

(ყოფილი საბურთალოს ქ. №38)

ტელ.: 259 34 00 (მისაღები)

1

სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტი (SCPX)

“სამხრეთ კავკასიის მილსადენის კომპანია” (SCP Co) მუშაობს სამხრეთ კავკასიური მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტზე, რომელსაც, პირობითად, “SCPX” პროექტი ეწოდება. პროექტი მიზნად ისახავს მოქმედი სამხრეთ კავკასიური მილსადენის გამტარუნარიანობის გაზრდას. მოქმედი მილსადენი სათავეს იღებს აზერბაიჯანში, ბაქოსთან მდებარე სანგაჩალის ტერმინალზე და ბოლოვდება საქართველო-თურქეთის საზღვარზე, ახალციხესა და ფოსოვს (თურქეთი) შორის. მილსადენი 2006 წლიდან ფუნქციონირებს და მისი მეშვეობით ხდება აზერბაიჯანში, კასპიის ზღვაში მდებარე შაჰ დენიზის საბადოდან მოპოვებული გაზის ტრანსპორტირება. მილსადენის სისტემის გაფართოების პროექტის ფარგლებში იგეგმება მილსადენის ახალი სექციებისა და მასთან დაკავშირებული რამდენიმე ობიექტის მშენებლობა საქართველოსა და აზერბაიჯანის ტერიტორიებზე.

საქართველოს ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია მილსადენის ორი ახალი სექციის მშენებლობა (რომელიც ქვემოთ სურათზე წითელი ფერით არის აღნიშნული). პირველი სექცია დაიწყება აზერბაიჯანი-საქართველოს საზღვარზე და დაბოლოვდება მარნეულის ჩრდილო-დასავლეთით (სულ სექციის სიგრძე დაახლოებით 63 კმ იქნება). ეს სექცია თითქმის მთელ სიგრძეზე არსებული მილსადენის პარალელურად იქნება განთავსებული. გაზრდილი მოცულობის ნაკადის მიწოდება პარალელური მილსადენის ბოლო პუნქტიდან მოხდება ამჟამად მოქმედი სამხრეთ კავკასიური მილსადენის მეშვეობით.

ახალციხისა და ადიგენის მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია დამატებითი 2,5კმ

სიგრძის მილსადენის სექციის მშენებლობა,

წნევის დამწვევი და გაზგამზომი სადგურიდან საქართველო-თურქეთის საზღვრამდე.

მილსადენის სექციების გარდა, საქართველოს ტერიტორიაზე აშენდება სამი მიწისზედა მუდმივი ობიექტი. აქედან ორი ობიექტი – საკომპრესორო სადგური (CSG1) აზერბაიჯანი-საქართველოს საზღვარზე (გარდაბნის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე) და წნევის დამწვევი და გაზგამზომი სადგური (PRMS) საქართველო-თურქეთის საზღვარზე (ახალციხის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე) – განთავსდება მილსადენის არსებული ობიექტების მიმდებარედ, ხოლო წაღვის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დამატებით აშენდება ახალი საკომპრესორო სადგური (CSG2).

სამშენებლო სამუშაოები დაიწყო 2014 წელს, ხოლო მილსადენის გაფართოებული სისტემის ექსპლუატაციაში გაშვება იგეგმება 2018 წელს.

მილსადენი ჩაიდება მინიმუმ ერთი მეტრის სიღრმეზე და მოხდება მიწის საფარის აღდგენა მშენებლობის დასრულების შემდგომ. დროებითი ბანაკი მომსახურე პერსონალის განსათავსებლად განლაგებულია რუსთავიდან დაახლოებით 5 კმ-ში.

მიწის შესყიდვა ყველა ადგილ-

მდებარეობისთვის აღნიშნულ ეტაპზე უკვე დასრულებულია.

მილსადენისა და მასთან დაკავშირებული ობიექტების მშენებლობა მოხდება უმაღლესი საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში, განხორციელდება მუდმივი მეთვალყურეობის პროგრამა, რათა დადასტურდეს, რომ ყველაფერი ხარვეზების გარეშე მუშაობს.

2 ნარჩენი მიწა

ზოგიერთ შემთხვევაში, მილსადენისთვის საჭირო მიწის დერეფნის შესყიდვის შემდეგ, მილსადენის რომელიმე მხარეს შეიძლება დარჩეს მიწის ისეთი მონაკვეთები, რომლებიც პროექტს არ ესაჭიროება და ამიტომ კომპანია მათ, ასეთ შემთხვევაში, არ შეისყიდის,

თუმცა, თუ დადასტურდება, რომ ასეთ ნარჩენ მიწაზე ჩვეულებრივი სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის გაგრძელება შეუძლებელია, მიწის ნაკვეთის ზომის, ფორმის ან შეზღუდული მისასვლელის გამო, ასეთი ნაკვეთი შეიძლება ჩაითვალოს ე. წ. “ნარჩენ მიწად”. კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებით, კომპანიას ასეთი “ნარჩენი მიწის” მიმართ სხვადასხვა მიდგომა ექნება, კერძოდ:

- იმ შემთხვევაში, თუ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის შეზღუდვა მოხდება მუდმივად, (მაგალითად, მუდმივმოქმედი ობიექტების ტერიტორიაზე), მოხდება მიწის ღირებულების ანაზღაურება უკვე გადახდილი მიწის შესყიდვის ტარიფის გამოყენებით.
- თუ სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელი იქნება მშენებლობის დასრულების შემდეგ, მოხდება მშენებლობის განმავლობაში დროებით მიუღებელი მოსავლის ღირებულების ანაზღაურება.

მოსავალი ნარჩენ მიწაზე ანაზღაურდება ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში ინდივიდუალური განხილვისა და ფაქტიური ზეგავლენის შეფასების საფუძველზე.

კომპენსაციის განაკვეთები მოცემულია დანართ 1-ში და ეფუძნება მოსავლის წლიურ და მრავალწლიანი კულტურების ჩანაცვლების ღირებულებას საბაზრო ფასების გათვალისწინებით.

გადაწყვეტილება იმის შესახებ, უნდა ჩაითვალოს თუ არა ესა თუ ის მიწის ნაკვეთი “ნარჩენ მიწად”, მიიღება ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში ინდივიდუალურად, კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებით, რომლებიც მითითებული უნდა იყოს მიწის მესაკუთრის მიერ სამხრეთ კავკასიური მილსადენის კომპანიისთვის წარდგენილ განცხადებაში. საკითხის განხილვისა და გადაწყვეტილების გამოტანის პროცესი იქნება გამჭვირვალე და შემდეგ კრიტერიუმებს დაეყრდნობა:

- ნარჩენი მიწის ნაკვეთის ზომები, სიდიდე, კონფიგურაცია;
- რამდენად შეზღუდულია ნაკვეთთან მისვლა და რამდენ ხანს გასტანს ასეთი შეზღუდვები – მხოლოდ მშენებლობის პერიოდში თუ სამუდამოდ;
- იმ სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის ტიპი და ზომა, რომელიც, ჩვეულებრივ, გამოიყენება ამ ნაკვეთის დასამუშავებლად და რამდენად იქნება მომავალში შესაძლებელი და მიზანშეწონილი ამავე ტიპის ტექნიკის გამოყენება, ნარჩენი მიწის ზომების, ფორმის და სიდიდის გათვალისწინებით;
- მშენებლობის პერიოდში და მშენებლობის დასრულების შემდეგ ნაკვეთის მორწყვასთან და სადრენაჟო სისტემის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული სირთულეები.

მოკლედ – რას ეწოდება “ნარჩენი მიწა”?

- “ნარჩენი მიწა” ეწოდება მიწის ნაკვეთის ნაწილს, რომელიც მიწის შესყიდვის დერეფნის გარეთ ექცევა, მაგრამ კომპანიის მიერ დანარჩენი ნაკვეთის დაკავების გამო, მისი დამუშავება არარენტაბელური ხდება.
- “ნარჩენი მიწა” ექვემდებარება - ან შესყიდვას, თუ ნაკვეთი სამუდამოდ უსარგებლო ხდება სასოფლო-სამეურნეო მიზნებისათვის, ან დროებითი ზიანის კომპენსაციას, თუ შეფერხება მხოლოდ მშენებლობის პერიოდში არის მოსალოდნელი.
- მიწის მესაკუთრეებმა, რომელთაც მიაჩნიათ, რომ მათი ნაკვეთის რომელიმე ნაწილი “ნარჩენი მიწის” კატეგორიაში ექცევა, შესაბამისი განცხადებით უნდა მიმართონ SCP Co-ს მიწის ან საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრებს.
- რომელიც მათ განცხადებას ინდივიდუალურად განიხილავს და ეს განხილვის პროცესი მიწის მესაკუთრისთვის სრულიად გამჭვირვალე იქნება.

მესაკუთრეებს, სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობისათვის, თუმცა მათ დაუწესდებოთ საქართველოს შესაბამისი საკანონმდებლო აქტით გათვალისწინებული შეზღუდვები მიწით სარგებლობაზე. მიწის ნაკვეთების დაბრუნების პროცესის ფარგლებში, მიწის მესაკუთრეები, ვისგანაც SCP Co შეისყიდის მიწას მილსადენისთვის საჭირო დერეფანში, მიიღებენ სარგებლობის უფლებას ამ მიწაზე, რომელიც ამის შემდეგ კვლავ SCP Co-ს საკუთრებაში დარჩება. მიწის შესყიდვის დერეფანში მოქცეული ნაკვეთების სასოფლო-სამეურნეო მიზნით დამუშავებაზე გავრცელდება 1-ლ და მე-2 ზონებში მოქმედი შეზღუდვები. SCP Co-ს უფლება ექნება, რომ ნებისმიერ დროს შევიდეს 1-ლი და მე-2 ზონის საზღვრებში მოქცეულ მიწაზე, მილსადენის დათვალიერებისა და ტექნოლოგიური მიზნით. მშენებლობის ბანაკებისთვის მუდმივად შესყიდული ნაკვეთები, ასევე, დაუბრუნდებოთ მათ ყოფილ მფლობელებს მშენებლობის დასრულებისა და აღდგენის შემდეგ. კომპანია მიწით მოსარგებლეს აუნაზღაურებს ზიანს, რომელიც მას შეიძლება მიადგეს კომპანიის მიერ მიწის ნაკვეთზე შესვლის გამო.

3 მიწის ნაკვეთის სარგებლობის უფლებით დაბრუნება და მისი შემდგომი გამოყენება

ის მიწის ნაკვეთები, რომლებზეც განთავსდება მუდმივმოქმედი მიწისზედა ობიექტები, სამხრეთ კავკასიის მილსადენის კომპანიას აქვს შესყიდული და მათი ყოფილ მოსარგებლეთათვის დაბრუნება მშენებლობის დასრულების შემდეგ არ მოხდება.

SCP Co მიწის ნაკვეთების ახლანდელი მესაკუთრეებისგან შეისყიდის მილსადენის დერეფნის მიწას, რომელიც მის საკუთრებაში დარჩება მიწის ზედაპირის პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენის შემდეგაც, მილსადენის ფუნქციონირების სრული ვადის განმავლობაში, ვიდრე არ მოხდება მისი გამოყენება ექსპლუატაციიდან. მშენებლობისა და მიწის ზედაპირის აღდგენის სამუშაოების დასრულების შემდეგ, მიწის შესყიდვის დერეფანში მოქცეული ნაკვეთები სარგებლობის უფლებით დაუბრუნდებოთ მათ თავდაპირველ

მოკლედ – რა არის მილსადენის მიწის შესყიდვის დერეფანი?

- მილსადენის მიწის შესყიდვის დერეფანი (31, 36 ან 41 მეტრი სიგანის) არის მიწის ზოლი, რომელსაც SCP Co შეისყიდის და რომელიც მის საკუთრებაში დარჩება, მილსადენის ექსპლუატაციის სრული ვადის განმავლობაში;
- სამშენებლო სამუშაოებისა და მიწის ზედაპირის აღდგენის სამუშაოების დასრულების შემდეგ (3 წლის შემდეგ), მიწის შესყიდვის დერეფანში მოქცეული ფართობები თავდაპირველ მესაკუთრეებს სარგებლობის უფლებით დაუბრუნდებოთ, სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობისათვის, თუმცა 1-ლ და მე-2 ზონებში მიწით სარგებლობაზე გავრცელდება გარკვეული შეზღუდვები.
- მილსადენის მშენებლობის პერიოდში დროებითი ობიექტებისათვის საჭირო მიწას კომპანია აიღებს იჯარით, მშენებლობის ვადის განმავლობაში.

მშენებლობის ბანაკებისთვის მუდმივად შესყიდული ნაკვეთები, ასევე, დაუბრუნდებათ მათ ყოფილ მფლობელებს მშენებლობის დასრულებისა და სრდგენის შემდეგ.

მიწის ნაკვეთები, რომლებიც გამოყენებული იქნება დროებითი მიწისზედა ობიექტებისა და მილსადენის მშენებლობისთვის, დაუბრუნდებათ მათ მფლობელებს მშენებლობისა და აღდგენის დასრულების შემდეგ, იჯარის ხელშეკრულებაში აღწერილი პირობების შესაბამისად.

4 მიწიდან გასვლის შეთანხმებები

იმ შემთხვევებში, როდესაც მოხდება მიწის სარგებლობაზე უფლების მიცემა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების საწარმოებლად, ყოფილი მფლობელისა ან მოსარგებლისთვის (მხოლოდ მილსადენისთვის საჭირო მიწის ნაკვეთების შესყიდვის დერეფანში), პროექტის მიწის შესყიდვების ჯგუფისა და მშენებლობის კონტრაქტორი კომპანიების წარმომადგენლები ჩაატარებენ მშენებლობის პერიოდში გამოყენებული მიწიდან გასვლის წინა ინსპექტირებას, მიწის ყოფილი მფლობელის/მოსარგებლის თანდასწრებით. ინსპექტირების მიზანს წარმოადგენს იმის უზრუნველყოფა, რომ მიწა იყოს იმ მდგომარეობაში, რომ მასზე შესაძლებელი გახდეს მშენებლობამდელი სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის ისევ გაგრძელება. ამავდროულად, ამ საქმიანობაზე გავრცელება უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ის შეზღუდვები, რომელთაც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობა. ყოფილი მოსარგებლისგან შესაბამისი თანხმობის მიღების შემთხვევაში, მიწით სარგებლობის უფლება დაუბრუნდება ყოფილ მფლობელს/მოსარგებელს უსასყიდლოდ, რათა ამ უკანასკნელმა შეძლოს ნაკვეთზე სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის განხორციელება.

მიწის ნაკვეთიდან გასვლის პროცესის ინსპექტირებისას, მიწის ნაკვეთის ყოფილი მფლობელი/მოსარგებლე იქნება ინფორმირებული იმ ნებართვებისა და აკრძალვების შესახებ, რომლებიც გაგვრცელებულია ნაკვეთზე. მათ ასევე მიეწოდებათ იმ პირების საკონტაქტო

ინფორმაცია, რომლებიც პასუხისმგებელი იქნებიან პროექტის გრძელვადიან მონიტორინგზე.

მიწიდან გასვლის შესახებ შეთანხმებები ასევე მოიცავს ამ ინფორმაციას და მათზე ხელს მოაწერს მშენებლობის კონტრაქტორი ორგანიზაციის წარმომადგენელი და მიწის ყოფილი მფლობელი ან მოსარგებლე, ასევე, სამხრეთ კავკასიის მილსადენის კომპანიის წარმომადგენელი, მოწმის სტატუსით. ამ შეთანხმებით დადასტურდება, რომ ყველა ჩართული მხარე კმაყოფილია მიწის აღდგენის ხარისხით.

5 ღაკებისა და საჩივრების განხილვის პროცედურა

პროექტი მიმართავს ყველა შესაძლო ძალისხმევას, რათა პროექტთან დაკავშირებით წარმოშობილი ნებისმიერი საჩივარი დარეგულირდეს სასამართლოს გვერდის ავლით, მშვიდობიანი შეთანხმების გზით. BTC/SCP-ის მიერ შემუშავებული საჩივრების განხილვისა და დარეგულირების პროცედურა შემდეგ პრინციპებს ეყრდნობა:

- ნებისმიერი საჩივარი სისტემაში აღირიცხება და მომჩივან პირს, საჩივრის მიღებიდან 7 დღის ვადაში, ეცნობება მისი საჩივრის მიღების შესახებ, ხოლო საჩივარზე რეაგირებას SCP Co მოახდენს მისი მიღებიდან 30 დღის ვადაში და გააკონტროლებს მას საბოლოო დარეგულირებამდე;
- საჩივრების განხილვის პროცედურის პირველ ეტაპზე, საჩივარი გადის SCP Co-ს შიდა განხილვას. საჩივრის მიღებიდან 30 დღის ვადაში, SCP Co განიხილავს საჩივრის შინაარსს, მოიპოვებს საჭირო დოკუმენტაციას, საჭიროების შემთხვევაში, ადგილზე გადაამოწმებს საჩივარში მითითებულ ფაქტებს და მომჩივანს შესთავაზებს საკუთარ წინადადებას, საჩივრის დარეგულირების მიზნით;
- თუ მომჩივანს არ დააკმაყოფილებს მისი საჩივრის დარეგულირების ფორმა, SCP Co მას მიმართავს წინადადებით, რომ მან საჩივარი განსახილველად გადასცეს დამოუკიდებელ შუამავალ ორგანოს, რომელიც, თავის მხრივ, განიხილავს საჩივარს, მოუსმენს ორივე მხარეს და

მხარეებს შესთავაზებს საჩივრის მოგვარების საკუთარ წინადადებას. თუკი ეს წინადადება SCP Co-სთვის მისაღები აღმოჩნდება, მოხდება მისი წერილობით შეთავაზება მომჩივანისთვის და იგი SCP Co-სთვის სავალდებულო წესით შესასრულებელი გახდება;

- თუ ეს მეორე შეთავაზებაც მიუღებელი აღმოჩნდება მომჩივანისთვის, ამის შემდეგ, ნებისმიერ მხარეს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს;
- მომჩივანს არ დაეკისრება რაიმე საფასურის გადახდა მთელი ამ პროცესის განმავლობაში.

საჩივრების განხილვის პროცედურის გამოყენება ნებაყოფლობითია და მთლიანად მომჩივანის ნება-სურვილზეა დამოკიდებული. საჩივრების განხილვის პროცედურა არ ზღუდავს მომჩივანის უფლებას, რომ გამოიყენოს საქართველოს კანონმდებლობით მისთვის მინიჭებული ნებისმიერი უფლება, მათ შორის, ნებისმიერ ეტაპზე მიმართოს საერთო იურისდიქციის სასამართლოს.

SCP Co-ს წინაშე საჩივრების ან პრეტენზიების წარდგენის რამდენიმე საშუალება არსებობს:

- საჩივარი შეიძლება სიტყვიერად ეცნობოთ ან წერილობით გადაეცეთ SCP Co-ს მიწის საკითხების ჯგუფის წევრებს ან საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრებს.
- შეიძლება წარედგინოს SCP Co-ს ოფისს, წერილობით, შემდეგ მისამართზე:

სამხრეთ კავკასიის მილსადენის კომპანია (SCP Co.)
BP საქართველოს ოფისი
თბილისი, 0160
სულხან ცინცაძის ქ. №24
(ყოფილი საბურთალოს ქ. №38)
ტელ.: 259 34 00 (მისაღები)

მოკლედ – საჩივრების განხილვა:

- SCP Co შექმნის საჩივრების განხილვის პროცედურას და ყველა საჩივარს და პრეტენზიას, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას SCPX პროექტის ფარგლებში, მიწაზე უფლებების მოპოვებისა და კომპენსაციის პროცესთან დაკავშირებით, განიხილავს და დაარეგულირებს მოლაპარაკების გზით, სასამართლოსთვის მიმართვის აუცილებლობის გარეშე.
- მომჩივანს გაეგზავნება დადასტურება, რომ მისი საჩივარი მიღებულია კომპანიის მიერ, საჩივრის მიღებიდან 7 კალენდარული დღის ვადაში, ხოლო საჩივარზე პირველ რეაგირებას SCP Co მოახდენს მისი მიღებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში;
- თუ მომჩივანს არ დააკმაყოფილებს კომპანიის შეთავაზება, მას შეუძლია მიმართოს გარეშე შუამავალ მხარეს, რომელიც განიხილავს საკითხს, მოუსმენს მხარეებს და წარუდგენს მათ საჩივრის მოგვარების საკუთარ წინადადებას;
- თუ მომჩივანს მეორე შეთავაზებაც არ დააკმაყოფილებს, მას შეუძლია მიმართოს სასამართლოს (სასამართლოსთვის მიმართვის უფლება მას ნებისმიერ შემთხვევაში ექნება, ამ პროცესის მიმდინარეობის ყველა ეტაპზე).

ღანართი 1 – კომპენსაციის განაკვეთები სასოფლო-სამეურნეო კულტურებისათვის

ერთწლიანი კულტურები

გარდაბანი

	ერთწლიანი კულტურა	კომპენსაციის განაკვეთი (ლარი/ჰა) – 2016 წ.
1	ხორბალი	2,160
2	ქერი	1,770
3	სიმინდი	4,130
4	ცოცხი	3,987
5	თივა	800
6	კომბოსტო	19,809
7	კიტრი	48,473
8	პომიდორი	78,097
9	ბადრიჯანი	57,816
10	ჭარხალი	26,123
11	ხახვი	39,090
12	საზამთრო	38,257
13	კარტოფილი	23,400
14	ბოლოკი	9,914
15	ისპანახი	7,659
16	ნესვი	19,500
17	იონჯა	2,100
18	წიწაკა	16,000
19	სტაფილო	24,765
20	ნიორი	54,060
21	ღობიო	9,812

ახალციხე

	ერთწლიანი კულტურა	კომპენსაციის განაკვეთი (ლარი/ჰა) – 2016 წ.
1	საშემოდგომო ხორბალი	2,443
2	საგაზაფხულო ხორბალი	2,443
3	ქერი	2,100
4	შვრია	1,125
5	სიმინდი	2,550
6	ჩალა	270
7	თივა	636
8	მწვანე ლობიო	24,570
9	კომბოსტო	88,736
10	კიტრი	81,164
11	პომიდორი	159,152
12	სტაფილო	90,710
13	ჭარხალი	75,500
14	ხახვი	39,650
15	მწვანე ხახვი	67,000
16	წიწაკა	55,600
17	ბუღგარული წიწაკა	36,400
18	ბოლოკი	2,800
19	ნიორი	50,840
20	კარტოფილი	26,091
21	ლობიო	4,014
22	იონჯა	1,750
23	ბადრიჯანი	59,220
24	სალათა	46,110

წალკა

	ერთწლიანი კულტურა	კომპენსაციის განაკვეთი (ლარი/ჰა) – 2016 წ.
1	საშემოდგომო ხორბალი	2,440
2	ქერი	1,800
3	თივა	760
4	კომბოსტო	35,400
5	კარტოფილი	20,216
6	პომიდორი	52,800
7	ხახვი	30,530
8	ნიორი	76,000
9	ესპარცეტი	1,750

კომპენსაციის განაკვეთები (ლარში) მრავალწლიანი ნარბავის (ხეხილის) თითო კიბზე

გარდაბანი	ხეხილი/ნარგავი	არამსხმოიარე ¹	დაბალმსხმოიარე ²	სრულმსხმოიარე ³
1	ვაზი	100	208	229
2	ვაშლი	100	1,610	6,580
3	მსხალი	100	1,515	5,670
4	ალუბალი	100	597	1,250
5	ბალი	100	1,943	6,426
6	ატამი	100	369	1,839
7	კაკალი	100	6,285	20,510
8	ქლიავი	100	1,056	2,651
9	ტყემალი	100	328	2,651
ახალციხე	ხეხილი/ნარგავი	არამსხმოიარე ¹	დაბალმსხმოიარე ²	სრულმსხმოიარე ³
1	ვაზი	100	242	266
2	ვაშლი	100	1,610	6,580
3	მსხალი	100	1,515	5,670
4	ალუბალი	100	587	1,229
5	ბალი	100	1,910	6,318
6	ატამი	100	369	1,839
7	კაკალი	100	6,458	19.136
8	ქლიავი	100	1,050	2,788
9	ტყემალი	100	341	2,756
10	მოცხარი	5	15	32

განსაზღვრებები:

¹ არამსხმოიარობა – მოიცავს მსხმოიარობაში შესვლამდე პერიოდს.

² დაბალმსხმოიარობა – მოიცავს პერიოდებს მსხმოიარობაში შესვლიდან სრულ მსხმოიარობამდე და სიბერის დაწყებიდან მსხმოიარობის შეწყვეტამდე.

³ სრულმსხმოიარობა – მოიცავს სრულმსხმოიარობიდან სიბერის დაწყებამდე პერიოდს.

განმარტებისათვის აგრეთვე იხილეთ ქვემოთ თანდართული ცხრილი, რომელშიც განსაზღვრულია დაბალმსხმოიარობისა და სრულმსხმოიარობის პერიოდებში საშუალოდ ერთი ხიდან მიღებული მოსავლის რაოდენობები (კგ).

მუნიციპალიტეტი	მრავალწლიანი ნარგავი	დაბალმსხმოიარობის პერიოდში ერთი ზიდან მიღებული საშუალო წლიური მოსავალი (კგ)	სრულმსხმოიარობის პერიოდში ერთი ზიდან მიღებული საშუალო წლიური მოსავალი (კგ)
გარდაბანი			
1	ვაზი	2.5	4.0
2	ვაშლი	55.0	175.0
3	მსხალი	35.0	105.0
4	ალუბალი	12.5	35.0
5	ბალი	25.0	90.0
6	ატამი	22.5	95.0
7	კაკალი	35.0	100.0
8	ქლიავი	40.0	85.0
9	ტყემალი	27.5	105.0
ახალციხე			
1	ვაზი	2.5	4.0
2	ვაშლი	55.0	175.0
3	მსხალი	35.0	105.0
4	ალუბალი	12.5	35.0
5	ბალი	25.0	90.0
6	ატამი	22.5	95.0
7	კაკალი	35.0	100.0
8	ქლიავი	40.0	85.0
9	ტყემალი	17.5	35.0
10	მოცხარი	4.9	10.5

